

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΘ'

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 24 ΜΑΪΟΥ 1941

ΑΡΙΘ. 10

“ΕΡΓΑΖΕΣΘΑΙ,,

«Ἐμὲ δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με ἕως ἡμέρα ἔστιν ἔρχεται νύξ, ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι.» (Ἰω. θ' 4)

Ἀπαντῶν εἰς ἐρώτησιν, διατυπωθεῖσαν ὑπὸ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ὁ Κύριος, ἐμνήσθη τῶν ἔργων τοῦ Θεοῦ. «Οὔτε οὗτος ἡμαρτεν, οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ,» ἀπήντησε πρὸς τοὺς μαθητάς, ἀναφερόμενος εἰς τὸν ἐκ γενετῆς τυφλόν, τὸν ὁποῖον συνήντησαν, «ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ, ἐν αὐτῷ». Καὶ εὐθύς ὡς ἀνέφερε τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ, εἰς ἃ εἶχεν ἀφιερῶσαι ἑαυτὸν, ἀμέσως ἢ σκέψις ἢ διαρκῶς συνέχουσα τὸν Θεῖον Αὐτοῦ νοῦν ἐπακολουθεῖ: «ἐμὲ δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με ἕως ἡμέρα ἔστιν ἔρχεται νύξ, ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι.» Καὶ ἐν συνεχείᾳ, εὐθύς ἀμέσως—ἄμ' ἔπος ἄμ' ἔργον—θεραπεύει τὸν τυφλόν, ἀποδίδων εἰς αὐτὸν—οὐράνιον δῶρημα—τὴν ὄρασιν.

Τοιαῦται ἦσαν καὶ αἱ λοιπαὶ στιγμαὶ τῆς ζωῆς τοῦ Κυρίου. Ἐκ πάσης περιτάσεως τῆς ζωῆς, πανταχοῦ καὶ πάντοτε, ἀνεμνήσκειτο τοῦ Θεοῦ Αὐτοῦ προσορισμοῦ: «ἐμὲ δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με». Καὶ ἡ ἀνάμνησις αὕτη, ἡ μηδέποτε ἀπολείπουσα, οὐδέποτε ἐπίσης παρέμενε ψιλή, θεωρητικὴ καὶ ἄγονος: Ὡς ἐν τῷ περιστατικῷ τῆς ὑβριανῆς εὐαγγελικῆς περικοπῆς, ταύτην ἐπηκολούθει πάντοτε ἡ ἔμπρακτος ἐφαρμογή, ἡ ὁλονὲν προσθέτουσα εἰς τὴν στρατιάν τῶν ὑπ' αὐτοῦ εὐεργετηθέντων καὶ νέους ἀναβλέψαντας τυφλοὺς, ὀρθωθέντας παραλυτικούς, καθαρθέντας λεπρούς, ἀναστάντας ἔτι ἐκ τοῦ τάφου νεκροὺς! Οὐδ' ἦτο ἄλλωστε δυνατόν νὰ μὴ ἐπακολουθῆσῃ ἡ ἔμπρακτος ἐκδήλωσις τῆς διαθέσεως εἰς εὐεργεσίαν.

«Ἐμὲ δεῖ ἐργάζεσθαι». Ἐργασίαν Του, ἔργον Τοῦ, θεωρεῖ ὁ Κύριος τὴν εὐεργεσίαν. Ὅχι πάρεργόν τι, τὸ ὁποῖον ἐνθυμούμεθα κάποτε, εἰς στιγμὰς σχολῆς, ἢ καὶ ἀνίας ἔτι καὶ πλήξεως. Ἐκ τούτου συνάγεται σαφῶς πόσον ξένη πρὸς τὸ εὐαγγελικὸν πνεῦμα καὶ ψευδὴς εἶναι ἡ πλήρης αὐταρκειᾶς ἱκανοποίησις, ἢν αἰσθάνονται τινες, ὅταν, κατόπιν ζωῆς ἡμερῶν, μηνῶν, ἐτῶν εἰσέτι, ξένης πρὸς τὰ ἔργα τοῦ φωτός, ἐνθυμηθῶσι νὰ προσφέρωσι τι, ἀσήμαντον δι' αὐτοῦς, πρὸς τὸν παρὰ τοὺς πόδας αὐτῶν λιμώτωνα ἐνδεῆ. Ἄλλ' ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς ἀγαθοεργίας ὡς ἔργου ἡμῶν, ἐπιβάλλει συνοχήν, διάρκειαν, μονιμότητα καὶ σταθερότητα.

Ἐπίσης ὁ χαρακτηρισμὸς οὗτος ἀπομακρύνει τὴν

προσδοκίαν ἀμοιβῶν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ do ut des. Βεβαίως παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθὸν ἀπόκειται ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει αὐτῷ ὁ Κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· ἔξω ὅμως τῆς θείας ταύτης ἀνταμοιβῆς, ὁ μιμούμενος τὸν Κύριον Χριστιανὸς οὐδεμίαν ἄλλην προσδοκᾷ ἀντιμισθίαν καὶ οὕτω ἡ ἀγαθοεργὸς αὐτοῦ προσπάθεια εἶναι ἀνεξίτητος τῆς ἀπὸ μέρους τῶν ἄλλων ἀναγνωρίσεως, τῆς εὐγνωμοσύνης, τῶν ἐπαίνων, ἐπιβραβεύσεων καὶ παντοίων ἄλλων ἀμοιβῶν. Πόσον ξένη πρὸς τὴν διάθεσιν τοῦ εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ ἐν ἀπλότῃ καὶ ἀφελότητι ἀσχολουμένου ἐργάτου εἶναι οἱ ναρκισσοί ἐκείνων οἵτινες ἠτύχησαν νὰ γίνωσι ὄργανα τοῦ θεοῦ ἐλέους ἐν τινι παροχῇ πρὸς τὸν πλησίον αὐτῶν!

Ἡ ἀντίληψις αὕτη, ὡσαύτως, περὶ τῆς ἀγαθοεργίας ὡς ἔργου ἡμῶν, εἶναι ἡ μόνη ἣτις ἀγνίζει τὴν διάθεσιν τοῦ προσφέροντος ἀπέναντι τοῦ λαμβάνοντος. Ἄνευ αὐτῆς, πράγματι, ἡ προσφορά παρακολουθεῖται καὶ ὑπὸ τινος προσβολῆς, οὕτως εἰπεῖν, τῆς προσωπικότητος τοῦ λαμβάνοντος, ἔξ ἧς ἀναβιβάζεται ἡ προσωπικότης τοῦ παρέχοντος. Ἄλλ' ἡ ὑψίστη, διὰ τὸν ἄνθρωπον δ' ἐφικτὴ, ἠθικὴ τελειότης, ἢν μάτην θ' ἀνεξήτουν πολύτομοι ἔρευνοι τῶν ἠθικολόγων, ἐπιτυγχάνεται ἐν τῇ ἀπλουστατίᾳ ταύτῃ, καὶ τῷ ἀπλοϊκωτέρῳ ἀντιληπτῇ, διαθέσει, τῇ διαθέσει δηλονότι τοῦ ἀμειφθέντος διὰ νὰ παράσχῃ πρὸς τρίτον πρόσωπον τὰς ὑπηρεσίας του. Ποῦ νὰ εὔρη θέσιν ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ ἐργαζομένου τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ ἔπαρσις τις διὰ τὰς καλῶς ἀμειβομένας ὑπηρεσίας του!

«Ἐως ἡμέρα ἔστιν ἔρχεται νύξ, ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι.» Ἄλλ' ὅ,τι καθιστᾷ ἔτι μᾶλλον ἀξιόθιμάστων τὴν περὶ τῆς ἀγαθοεργοῦ αὐτοῦ δράσεως ἀντιληψιν τοῦ Κυρίου, εἶναι ἡ σπουδὴ, ἢν αἰσθάνεται καὶ ἢν ἐπαρκῶς ἀπιδίδει ἡ τελευταία αὕτη φράσις. Δὲν εἶναι ἀπεριόριστος ἡ πρὸς ἀγαθοεργίαν παρεχόμενη εὐκαιρία, ὡς δὲν εἶναι ἀπεριόριστος ὁ ὕλικὸς χρόνος, ὃν διαθέτει ὁ ἐργάτης ἵνα τελειώσῃ τὸ ἔργον αὐτοῦ. Καὶ ὡς ὁ ὑπὸ ἱκανῆς ἐργασίας βαρυνόμενος ἐργάτης αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ ἐργάζηται ἄνευ ἀκαίρων διακοπῶν, ἐφ' ὅσον εἶναι ἡμέρα, καὶ ἐπείγεται τοσοῦτω μᾶλλον καθ' ὅσον ἀναλογίζεται ὅτι ἔρχεται νύξ, ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι, τοιοῦτοτρόπως καὶ ὁ ἐν τῷ ἀμπελῶνι τοῦ Κυρίου προσληφθεὶς ἐργάτης δέον μετὰ σπουδῆς νὰ ἐπωφεληθῇ πάσης πρὸς ἐργασίαν παρεχομένης εὐκαιρίας, συνειδῶς ὅτι καὶ ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ ἡ νύξ, ὅσον καὶ ἂν δὲν εἶναι δυνατόν νὰ προῖδη τις ἀκριβῶς τὸν

χρόνον τῆς ἐπελεύσεως αὐτῆς, προσεγγίζει ὀλονέν, βεβαίως καὶ ἀσφαλῶς, μεθ' ὅσης ἀναγκαιότητος καὶ ἡ φυσικὴ νύξ.

Τὸ φῶς τῆς ἡμέρας ἀνατέλλει διὰ τὰ φωτιστὰ βήματα ἐκείνων οἵτινες κατ'υθύνονται πρὸς τοὺς τόπους τοῦ δημιουργικοῦ αὐτῶν μόχθου καὶ διαχέεται διὰ τὰ ἐργάζονται εὐχερῶς αἱ ἐργατικαὶ χεῖρες. Τοιοῦτοτρόπως καὶ ἡ πρὸς ἐξάσκησιν τῶν ἀγαθῶν ἐργων εὐκαιρία, αὐτὸ τοῦτο τὸ γεγονός ὅτι εὐρισκόμεθα ζῶντες ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῆς, καλοῦσιν εἰς προσήκουσαν χρησιμοποίησιν.

Ἄλλὰ μόνον δι' ἔλλειψιν εὐκαιριῶν πρὸς ἀγαθοεργίαν δὲν εἶναι δυνατὸν σήμερον νὰ διατυπωθῇ παράπονον παρ' οὐδενός. Ὁ Κύριος ἔχει σκορπίσει περίξ ἡμῶν τόσας εὐκαιρίας, ὥστε θὰ εἶναι τις ἀναπολόγητος, ἐὰν δὲν θελήσῃ νὰ τὰς ἐκμεταλλεθῇ. Ὁ εἰς ἐδῶ χρειάζεται παρηγορίαν, ὁ ἄλλος ἐκεῖ ἔχει ἀνάγκην ὑλικῆς ἐνισχύσεως, ἄλλος πρέπει νὰ στηριχθῇ ἐν τῇ πίστει, ἕτερος ἔχει χρειάν ὁδηγίας, ἵνα γνωρίσῃ τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Ὁ πόλεμος διὰ τῶν δεινῶν του ἔφερε πλησίον ἡμῶν καὶ πολλὰς βοήθειαν ἀναμενούσας χεῖρας, ἀλλὰ καὶ ἤνοιξε πολλῶν τὰ ὦτα εἰς τὸ νὰ δέχωνται εὐκολώτερον τὸ κήρυγμα τοῦ εὐαγγελίου. Ἐμπρός, λοιπόν. Ἄς ἀκολουθήσωμεν τὸν Κύριον καὶ ἐν τούτῳ καὶ αἱ ἐργαζόμεθα τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν ὁσῶ ἡμέρα ἐστί.

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ Η ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΕΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ,

ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΑΙΩΝΟΣ

Οἱ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰῶνος σπουδᾶσαντες ἐν Γερμανίᾳ θεολογίαν εἶναι πεπεισμένοι ἀσφαλῶς, ὅτι ἐκείνη ἡ περίοδος τῆς γερμανικῆς θεολογίας εἶχε πολλὰ τὰ μεγάλα καὶ ἐνδιαφέροντα. Ὁ ἀγὼν μεταξὺ τῆς λεγομένης φιλελευθέρως καὶ τῆς θετικῆς θεολογίας εὐρίσκειτο τότε εἰς τὸ ζενίθ. Οἱ ἀρχηγοὶ τῶν θεολογικῶν τούτων κατευθύνσεων προσείλκυον μεγάλας μάζας σπουδαστῶν ἕκ τε τῆς Γερμανίας καὶ τοῦ ἔξωτερικοῦ, ἐνῶ οἱ σπουδασταὶ ἀφ' ἑτέρου ἀψηχολοῦντο σοβαρώτατα ἐπὶ τῶν προβλημάτων, τὰ ὁποῖα τοῖς παρουσιάζοντο.

Ἡ φιλελευθέρα θεολογία ἐφαίνετο τότε ὅτι κατεῖχε τὰ σκῆπτρα εἰς ἅπαντα τὰ πεδία. Εἰς τὴν Π. Δ. ἐπεκράτουν αἱ θεωρίαι τοῦ Wellhausen, κατὰ τὰς ὁποίας τὰ ἱστορικὰ βιβλία τῆς Π. Δ. μέχρις ὅτου φθάσουν εἰς τὴν σημερινὴν αὐτῶν μορφήν ὑπέστησαν τοῦλάχιστον τρεῖς ἐπεξεργασίας, ἕκ τῶν ὁποίων ἡ νεωτέρα ἐγένετο, δῆθεν, κατὰ τοὺς τελευταίους πρὸ Χριστοῦ αἰῶνας. Οὕτως οἱ ἀρχαιότεροι προφήται καθίστανται αἱ ἀρχαιότεραι μαρτυρίαι τοῦ κανόνος τῆς Π. Δ., ἀνατρεπομένης τῆς ὅλης χρονικῆς σειράς τῆς γενέσεως αὐτῆς. Ἡ φιλολογικὴ κριτικὴ τῆς Κ. Δ. κατέληγεν ὡσαύτως εἰς παρόμοια συμπεράσματα. Αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ Παύλου ἀνεγνωρίζοντο ὡς τὰ ἀρχαιότερα συγγράμματα τῆς Κ. Δ. ἐνῶ τὰ ἱστορικὰ βιβλία αὐτῆς ἐν μέρει ἐθεωροῦντο ὡς κατὰ πολὺ μεταγενέ-

στερα, ἤτοι ὡς ἔργα τοῦ β' μ. Χ. αἰ. Κριτήριον, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου ἐκρίνετο ἡ ἀρχαιότης τῶν ἱστορικῶν βιβλίων, ἦτο ἡ ἀκόλουθος ἀρχή, ἐκφαινομένη διαφοροτρόπως: Ἐπειδὴ θαύματα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συμβαίνουν, ἄρα αἱ διηγήσεις τῶν ἱστορικῶν βιβλίων τῆς Κ. Δ. δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προσέχωνται ἐξ αὐτόπου μάρτυρος. Ὅταν βραδύτερον, π. χ. ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὰ ἔργα τοῦ Λουκά, ἀπεδείχθη ὑπὸ τοῦ Harnack καὶ ἄλλων νεωτέρων κριτικῶν, ὅτι παρὰ ταῦτα αἱ διηγήσεις αὗται συνεγράφησαν ὑπὸ μαθητοῦ τῶν ἀποστόλων καὶ αὐτόπου μάρτυρος, ἀνεφύη τὸ ἔτερον ζήτημα: οἱ ἄνθρωποι οὗτοι τῆς «ἐνθουσιαστικῆς» περιόδου τοῦ χριστιανισμοῦ ἠδύνατο νὰ ἐκληφθῶσιν ὡς ἀξιόπιστοι μάρτυρες; Ἡ ριζοσπαστικὴ αὕτη κριτικὴ, ἐν Ὁλλανδίᾳ ἔτι μᾶλλον προχωρήσασα πρὸς τὰ ἄκρα ἢ ἐν Γερμανίᾳ, ἐξήσκησε τότε μεγάλην ἐπιρροὴν εἰς ὅλας τὰς προτεσταντικὰς χώρας.

Ἐπὶ τῆς πεδίου τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας καὶ τῆς ἱστορίας τῶν δογμάτων ἡ κριτικὴ ἐκινήθη ἔτι μᾶλλον ἐλευθέρως, μετεχόντων ὡσαύτως καὶ λίαν συντηρητικῶν θεολόγων. Αἱ νοθεῖαι αἱ γινόμεναι πρὸς ὑποστήριξιν τῆς αὐθεντίας τοῦ παπισμοῦ καὶ παρόμοια ζοφερὰ σημεῖα τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας ἐφείλκυον τὸ πρῶτον τὴν προσοχὴν τῶν προτεσταντῶν θεολόγων εἰς τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Παραδόσεως.

Κατὰ τὸ τέλος ὁμοῦ τοῦ 19ου αἰ., πρὸς τῇ ἀρνητικῇ κριτικῇ, ἐνεφανίσθη ἡ θετικὴ θεολογία, ἡ ὁποία προσεπάθει ὅπως κατανοήσῃ τὰς ἱστορικὰς περιόδους τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐξ ἐσωτερικῶν ἐλατηρίων καὶ πρὸ παντὸς ἐπεχείρει νὰ ἀναπαραστήσῃ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ δόγματος. Ἡ μεγάλη προσπάθεια τοῦ Harnack ὅπως ἐρμηνεύσῃ τὴν ἱστορίαν τοῦ δόγματος ὡς τὸ ἔργον τοῦ ἐλληνικοῦ καὶ ἐλληνιστικοῦ πνεύματος ἐπεκράτει περὶ τὸ 1900 κατὰ τὰς κυρίας αὐτῆς γραμμὰς ἐφ' ἡτάσης τῆς παγκοσμίου θεολογίας, ἡ ὁποία ἦτο ἠναγκασμένη νὰ λάβῃ ἡ ἀρνητικὴν ἢ θετικὴν στάσιν ἐναντι τῶν παρισμάτων τούτων τοῦ Harnack.

Ἡ φιλελευθέρα θεολογία τῆς Γερμανίας ἦτο λίαν ἐπιφυλακτικὴ ἐναντι τῶν δογμάτων τῆς ἀρχ. ἐκκλησίας. Ὅχι μόνον ἡ Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐκ Παρθένου Γέννησις ἐξελαμβάνοντο ὑπὸ τῶν πλείστον ἐκ τῶν φιλελευθέρων θεολόγων ὡς χριστιανικοὶ μῦθοι. Ἡ περὶ τὸ 1880 γενομένη ἔξις τοῦ apostolikum εἶχε προετοιμάσει μίαν communis opinio, ἡ ὁποία ἐξεδηλώθη κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 20ου αἰ. διὰ διαφόρων ἔργων ἐκλαϊκευτικοῦ χαρακτῆρος. Μόνον ἐπὶ ἐνὸς σημείου ἦσαν πως συντηρητικοὶ οἱ θεολόγοι τῶν ἀρχῶν τοῦ παρόντος αἰῶνος, ἤτοι ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν περὶ δικαιοσύνης διδασκαλίαν τῆς Μεταρρυθμίσεως. Ἀκόμη καὶ ἄλλοι ὡς ὁ Harnack εἶχοντο στερεῶς τῆς sola gratia, διὰ μόνης τῆς χάριτος, καὶ sola fide, διὰ μόνης τῆς πίστεως, διδασκαλίας τοῦ Λουθήρου περὶ σωτηρίας, καὶ ὅταν ἀκόμη ὡς ἐν τῇ Σχολῇ τοῦ Ritschl δικαιοσύνη καὶ ἐξιλέωσις ἐννοοῦντο ὑποκειμενικῶς. Ἡ κατεύθυνσις τοῦ Schleiermacher, ἡ ὁποία ἐτόνισεν τὸν ἴσχυρῶς τὴν συναισθηματικὴν πλευρὰν τῆς

θησκείας, ἤχθη, ἐν μέρει, μέχρι τῶν ἑσχάτων αὐτῆς συνεπειῶν.

Κατὰ τῆς φιλελευθέρως ταύτης θεολογίας, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰ., ἀντιτίθετο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον συνειδητῶς καὶ ἐρρωμένως ἡ θετικὴ Θεολογία, ἡ ὁποία ἐνεφανίζετο ὑπὸ διαφόρους κατευθύνσεις. Ὑπῆρχεν ἐν πρώτοις ἡ λουθηρανικὴ καὶ μετερρυθμισμένη «ὀρθοδοξία», ἡ ὁποία ἐδιδάσκετο κυρίως εἰς τὰς θεολογικὰς Σχολὰς τῆς Erlangen, Λειψίας καὶ Rostock. Τὴν ὀρθοδοξίαν ταύτην, τὸ πλεῖστον δὲν ἀπησχόλουν αἱ λεπτομέρειαι τῆς φιλελευθέρως θεολογίας. Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀρχῆς τοῦ ἀλαθιῆτος τῆς ἀγ. Γραφῆς καὶ τῆς ἀπολύτου ἰσχύος τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὁμολογιῶν, ἀπέρριπτε πᾶσαν ἐπ' αὐτῶν κριτικὴν. Παραλλήλως πρὸς τὴν συντηρητικὴν ταύτην κατεύθυνσιν, ἤδη κατὰ τὸ δεύτερον ἡμισυ τοῦ 19ου αἰ. ἀνεπτύχθη κίνησις τις περὶ τὴν ἀγ. Γραφήν, ὁ βιβλισμὸς (Biblizismus), ὁ ὁποῖος προσεπάθει νὰ ἀντλήσῃ πᾶσαν χριστιανικὴν ἀλήθειαν ἐκ τῆς Γραφῆς, παραλείπων νὰ τονίσῃ τὴν διὰ τῶν συμβόλων δοθείσαν διατύπωσιν τῶν χριστιανικῶν ἀληθειῶν. Οἱ ἀντιπροσωπεύοντες τὸν βιβλισμὸν τοῦτον, περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 20ου αἰ. παρήγαγον ἐπιμελεῖς ἐργασίας ἐπὶ τῆς ΚΑ., δείγμα τῶν ὁποίων ἰδιαίτερος πρόκεινται τὰ συγγράμματα τοῦ Adolf Schlatter. Τέλος ἡ κίνησις τοῦ Εὐσεβισμοῦ, ἡ Gemeinschaftsbewegung, ὁ ὁποῖος τότε ἐξηπλοῦτο ἐπὶ τῆς Εὐρώπης, ἀντετάχθη κατὰ τοῦ φιλελευθερισμοῦ καὶ διὰ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Johannes Lepsius ἐκαλλιέργησε τὴν νεωτέραν ἀπολογητικὴν.

Εἶναι αὐτονόητον ὅτι ὑπῆρχον καὶ θεολογικαὶ κατευθύνσεις, αἱ ὁποῖαι ἦσαν συνδυασμὸς τῶν τριῶν κυρίων θεολογικῶν τάσεων. Ἡ γνωστότερά τούτων ἦτο ἡ ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Otto Seeberg, νεωτέρα θετικιστικὴ ὁμάς, ἡ ὁποία χρησιμοποιοῦσα τὰς νεωτέρας μεθόδους προσεπάθει νὰ φθάσῃ εἰς θετικὰ συμπεράσματα. Αἱ συμβιβαστικαὶ ὁμως τάσεις ἐκέκοδιζον ἐδάφη μᾶλλον μετεξὺ τῶν ἐφημερίων παρὰ μετεξὺ τῶν σπουδαστῶν. Τοιοῦτοτρόπως αἱ ἀντιθέσεις μεταξὺ τῆς φιλελευθέρως καὶ τῆς θετικιστικῆς σχολῆς ὤξυνοντο ἐτι μᾶλλον, ἀπειλοῦσαι νὰ προκαλέσωσι σχίσμα μεταξὺ τοῦ γερμανικοῦ προτεσταντισμοῦ. Διότι ἀφ' ἐνὸς μὲν διεμορφοῦτο ἐκ τοῦ φιλελευθερισμοῦ ὁμάς τις τῶν ἄκρων, ἡ θρησκευολογικὴ σχολή, ἡ ὁποία, τοποθετοῦσα ἐν πρώτοις ἀπὸ ἱστορικῆς ἀπόψεως τὸν Χριστιανισμὸν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὡς καὶ τὰς λοιπὰς θρησκείας βαθμίδος, διημφεσβήτησε κατόπιν καὶ τὸ ἀπ'λυτον καὶ τῶν δογμάτων αὐτοῦ, τοῦ Ernst Troeltsch ἀποτελέσαντος τὸν συστηματικὸν τῆς κατευθύνσεως ταύτης, ἡ ὁποία οὐδὲν εἶχε τὸ κοινὸν μετὰ τῆς χριστιανικῆς θεολογίας. Ἀφ' ἑτέρου ἡ στάσις τῆς θετικῆς θεολογίας ἐγίνετο μᾶλλον πεσματώδης, ἀπαιτούσης τὴν ἀπομάκρυνσιν τῆς φιλελευθέρως παρατάξεως ἐκ τῆς ἐκκλησίας.

Εἶναι δύσκολον νὰ λεχθῇ ποιοὶ εἶναι οἱ παράγοντες, οἱ ἀποτρέψαντες τὴν συμπλήρωσιν τοῦ σχίσματος. Ὡς σπουδαιότερον παράγοντα θὰ ἠδύνατό τις νὰ θεωρήσῃ ὅτι ἐν τῷ μεταξὺ ἀνεπτύχθη καὶ ἀπέ-

κτησεν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς θεολογίας γενεά, ἡ ὁποία ἐσωτερικῶς εἶχεν ὑπερνικήσει τὴν ἀντίθεσιν ταύτην, ἤτοι σειρὰ θεολόγων, οἱ ὁποῖοι χρησιμοποιοῦντες μετὰ συνέσεως τὰς μεθόδους τῆς φιλελευθέρως θεολογίας δὲν ἀπέβλεπον εἰς τὴν καταστροφὴν τῶν βάσεων τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὡς συνέβαινε κατὰ τὴν πρώτην ἐξάπλωσιν τοῦ φιλελευθερισμοῦ. Ἦδη ἄνδρες, ὡς ὁ συστηματικὸς τῆς φιλελευθέρως μερίδος Wilhelm Herrmann, ἡ ὁ μέγας συστηματικὸς τοῦ βιβλισμοῦ Martin Kähler, δὲν ἀπείχον πολὺ ἀπ' ἀλλήλων.

Αἱ ἀντιλήψεις ὁμως τῶν μαθητῶν αὐτῶν πρᾶγματι συνέπιπτον. Ἰδιαίτερος ἐκεῖ, ὅπου, ὡς παρὰ τοῖς δύο μνημονευθεῖσι σοφοῖς, βαθεῖα πίστις καὶ ἰσχυρὰ ἠθικὴ προσωπικότης διερογγύνον τοὺς φραγμοὺς τῶν παρατάξεων, οἱ διδάσκαλοι, καὶ ἰδίως οἱ μαθηταί, ἀπέκτων κοινὰς ἀπόψεις περὶ τῆς Θεολογίας καὶ Ἐκκλησίας.

Ὁ δεύτερος παράγων, ὁ συντελέσας εἰς τὴν ἀποτροπὴν τοῦ σχίσματος κατὰ τοὺς θεολογικοὺς καὶ ἐκκλησιαστικοὺς ἀγῶνας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἔκειτο ἐν τῇ νέᾳ εὐσεβείᾳ, ἡ ὁποία τότε ἐπεξετείνετο ὑπὲρ τὰς χώρας, ὡς κίνησις χριστιανικῆς ἀναγεννήσεως.

Ἡ «Χριστιανικὴ Κίνησις τῶν Φοιτητῶν» παρήγαγεν ἐν Γερμανίᾳ, ἐκεῖ ἀκριβῶς ἐνθα ἤχοιτο εἰς ἐπαφῇν μετὰ τῆς φιλελευθέρως θεολογίας, νέον τύπον τοῦ χριστιανοῦ φοιτητοῦ, ὁ ὁποῖος ἐπὶ τῇ βάσει ἐσωτερικῆς πείρας, ἴστατο περισσότερον ἢ αἱ προηγουμέναι φοιτητικαὶ γενεαὶ ἀνεπηρέαστοι ἐναντι τῶν ἀντιθέτων θεολογικῶν κατευθύνσεων. Αἱ θεολογικαὶ ἀντιθέσεις ὑπεχώρουν ἐκεῖ ἐνθα βαθεῖα χριστιανικὴ πείρα περὶ Ἀμαρτίας καὶ Ἐξιλασμοῦ ἐδημιούργει νέους δεσμούς. Ἀκόμη καὶ ὅταν εἰς τὰς ὁμάδας ταύτας δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ὑπερνικήσωσι τὴν δυσπιστίαν τῶν θεολόγων τῶν ἀνηκόντων εἰς τὰς ἀντιμαχομένας παρατάξεις, ἡ ζῶσα ἐπικοινωνία τῶν νέων τούτων, οἱ ὁποῖοι προσεπάθουν νὰ εἶναι μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ, ἐγένετο νέαν δυνατότητα ἀνορθώσεως τῆς ἐκκλησίας.

Ὡς τρίτον παράγοντα, συντελέσαντα εἰς τὴν ἐνωσιν τῶν διισταμένων, θὰ ἠδύνατό τις νὰ ὀνομάσῃ τὴν σοσιαλιστικὴν κίνησιν, ἡ ὁποία ἐν Γερμανίᾳ ὡς κίνητρον ἤρρισε τότε μεταξὺ τῆς χριστιανικῆς νεολαίας νὰ ἀποκτῆ περισσότεραν ἰσχύν. Μέχρι τότε ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὑπῆρχον τρεῖς σοσιαλιστικαὶ ὁμάδες, αἱ ὁποῖαι κατ' οὐσίαν διεκρίνοντο ἀπ' ἀλλήλων ἀγαλῶγως τῶν πολιτικῶν κομμάτων, μετὰ τῶν ὁποίων συνεδέοντο. Πρῶτον οἱ χριστιανοὶ σοσιαλισταὶ ὑπὸ τὸν Adolf Stöcker συνδεόμενοι μετὰ τοὺς συντηρητικοὺς, δεύτερον οἱ εὐαγγελικοὶ σοσιαλισταὶ ὑπὸ τὸν Friedrich διαρκῶς καὶ περισσότερον μετὰ τοὺς δημοκράτας καὶ τρίτον οἱ θρησκευτικο-σοσιαλισταὶ, οἱ ὁποῖοι, ὑφισταμένοι κυρίως τὴν ἐπίδρασιν ἐκ τῶν Ἑλβετῶν θρησκευτικο-σοσιαλιστῶν, ἐπλησίαζον περισσότερον πρὸς τὸν σοσιαλισμὸν. Ἀνεξαρτήτως τῶν ὁμάδων τούτων ἤϋεταν κίνησις τις μεταξὺ τῆς ἀκαδημαϊκῆς νεολαίας, ἡ ὁποία ἤντλει τὰ ἐλατήρια αὐτῆς μόνον ἐκ τῆς συναισθήσεως εὐθύνης, τῆς περιεχομένης ἐν τῇ ἐν

Χριστῷ σωτηρία. Ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ πνεύματος τοῦ Χριστοῦ ἐθεώρουν τὴν ἀθλιότητα τοῦ λαοῦ, ἰδίως τοῦ νεωτέρου προλεταριάτου, ὡς ὀφειλομένην εἰς ἰδικὴν τὴν ἐνοχίαν, ὡς ἐνοχίαν ἡμῶν τῶν χριστιανῶν, οἱ ὅποιοι δὲν εἶχον αἰσθανθῆ ἰσχυρότερον τὴν ἰδικὴν μας εὐθύνην διὰ τοὺς ἀδελφούς μας. Ἐσθάνθησαν ὅτι ἀπεστάλησαν ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ, ἵνα ὑπηρετήσωσιν τοὺς ἀδελφούς των πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς δημιουργίας μιᾶς κοινωνίας, ἐχούσης χριστιανικὰς βάσεις.

Ὅταν πᾶσαι αἱ νεαραὶ αὐταὶ δυνάμεις καὶ κινήσεις κατέστησαν ζῶσαι, ἐξεροῦσα ὁ πόλεμος τοῦ 1914, ὁ ὅποιος ἔσεισεν ἐκ θεμελίων τὴν ζωὴν τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἐκκλησίας. Ἐνῶ μέχρι τότε αἱ τοπικαὶ εὐαγγελικαὶ ἐκκλησίαι τῆς Γερμανίας ἐξετέλουν τὸ πρὸς τὸν λαὸν καθήκον αὐτῶν εὐκολώτατα καὶ ἀδιαταράκτως, ἐτέθησαν νῦν πρὸ προβλημάτων, τὰ ὅποια ταῖς ἀπεκάλυψαν καλύτερον τὴν ἐσωτερικὴν ἀθλιότητα τοῦ λαοῦ. Ὅτι ἡ ἐργατικὴ τάξις τῶν μεγαλοπόλεων εἶχε διολισθήσει ἐκ τῆς Ἐκκλησίας, εἶχε δειχθῆ καὶ προηγουμένως, τῶρα ὁμως ἐγένετο ἀπολύτως καταφανές. Ὅτι ὁμως ἡ πλειονότης τῶν μορφωμένων δὲν ἔζη πλέον ὑπὸ τὴν σκιάν τῆς ἐκκλησίας, τοῦτο μάλιστα τῶρα μετὰ τρόμου ἀντελαμβάνοντο πολλοὶ ἱερεῖς. Διὰ τὰ μέλη τῶν γερμανικῶν Ἐκκλησιῶν, τὰ ὅποια ἀντελαμβάνοντο τὴν κατάστασιν, ὁ πόλεμος ἐν τῷ συνόλω του, ἦτο μία τρομερὰ ἀποκάλυψις τῆς καταπτώσεως τῶν μαζῶν. Οὗτοι δὲν ἠδύναντο νὰ ἐνοήσωσι τὴν στάσιν τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν ἐναντι τοῦ πολέμου. Ἀντιλήφθησαν, ἀνεξαρτήτως ἂν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἦσαν χριστιανοὶ ἢ ὄχι, ὅτι πᾶν ἄλλο ὁ Χριστὸς θὰ ἀνέμενεν ἢ τὴν σύμπραξιν ταύτην. Τοιοῦτοτρόπως μία ἀνάηψις διέτρεξε τὰς τοπικὰς γερμανικὰς Ἐκκλησίας, ἡ ὅποια συνεδέετο ἰδιαιτέρως πρὸς τοὺς κύκλους τῆς Ἐσωτερικῆς Ἱεραποστολῆς.

Ἡ ἀνόρθωσις, ἡ ὅποια ἦτο ἀναγκαία, μετὰ τὸν πόλεμον ἔθεσε τὰς ἐκκλησίας πρὸ μεγάλων προβλημάτων. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸν καταστατικὸν χάρτην τῆς Ἐκκλησίας, ἐξήχθησαν τὰ συμπεράσματα, τὰ ὅποια ἀπῆται ἢ νέα πολιτικὴ τάξις τῶν πραγμάτων. Αἱ περισσότεραι δηλαδὴ τοπικαὶ ἐκκλησίαι, καὶ πρὸ πάντων ἡ πρωσοικὴ, ἡ ὅποια περιελάμβανεν εἰς τοὺς κόλπους αὐτῆς εἴκοσιν ἑκατομύρια πιστῶν, ἀπέσεισαν τὴν κρατικὴν κηδεμονίαν. Ὡς ἀντιστάθμισμα διὰ τὴν παράδοσιν μέρους τῶν ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων εἰς τὸ κράτος, ἔλαβον παρ' αὐτοῦ ἐτησίαν χρηματικὴν ἐπιχορήγησιν, ἀναθέσασαι εἰς αὐτὸ καὶ τὴν εἰσπραξίν των ἐκκλησιῶν. Κατὰ βάσιν ὁμως τῶρα ἦσαν ἐντελῶς ἀνεξάρτητοι, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου αἱ τοπικαὶ γερμανικαὶ Ἐκκλησίαι συνεδέθησαν μεταξύ των στενώτερον.

Ὡσαύτως καὶ ἡ ἐσωτερικὴ δραῖσις τῆς ἐκκλησίας μετὰ τὸν πόλεμον ἔλαβε σημαντικὴν ἀνάπτυξιν. Ἦδη κατὰ τὸ τελευταῖον τέταρτον τοῦ 19ου αἰ. ἡ ποιμαντικὴ δραῖσις τῆς ἐκκλησίας εἶχεν ἔλθει εἰς τὸ προσηκόντιον. Ἡ ὀργάνωσις τῶν ἐνοριῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 20ου αἰ. ἐσημείωνε σημαντικὰς προσόδους. Διευ-

κούντος τοῦ πολέμου ὁ ἐφημέριος προσεπάθει νὰ συνδέεται στενώτερον πρὸς τὰ μέλη τῆς ἐνορίας του. Τῶρα μετὰ τὸν πόλεμον κατεβάλετο ἡ προσπάθεια ἐκ μέρους ὀλοκλήρου τῆς Ἐκκλησίας ὅπως διεισδύσῃ εἰς εὐρύτερα στρώματα τοῦ λαοῦ. Ὅσον περισσότερον ἀνεγνωρίζετο, πόσον ὁ λαὸς εἶχεν ἀπομακρυνθῆ ἐκ τῆς Ἐκκλησίας, τόσον μεγαλυτέρα κατεβάλετο προσπάθεια ὅπως ἡ ἐκκλησία πλησιάζῃ καὶ πάλιν πρὸς τὸν λαόν. Τοῦτο ἔσχε φυσικῶς, ἰδίᾳ προκειμένου περὶ τῆς Ἐσωτερικῆς Ἱεραποστολῆς, ἡ ὅποια ἐσημείωσε προσόδους ἐφ' ὅλων τῶν πεδίων τῆς χριστιανικῆς ἀγαθοεργίας. Ἀλλὰ καὶ αἱ ἄλλαι μορφαὶ τῆς κοινωνικῆς ἐργασίας, ὡς τὰ λαϊκὰ Πανεπιστήμια, ἡ διαπαιδαγώγησις τῆς νεότητος, ἡ εὐθνή καὶ ὑγιεινὴ κατοικία κ.ἄ., ἐξετείνοντο εἰς εὐρύτερους κύκλους καὶ ὅταν ἀκόμη αἱ ἐπίσημοι ἐκκλησιαστικαὶ ἀρχαὶ δὲν κατενόουν πλήρως τὴν τοιαύτην δραῖσιν, ἐν τούτοις καὶ τότε παρατηρεῖτο πρόοδος ἐφ' ὅλης τῆς γραμμῆς. Ἀλλὰ καὶ ἐσωτερικῶς ἤρχισεν ἡ ἐκκλησία νὰ ἀνακαταλαμβάνῃ ἀπολεσθέντα ἐδάφη.

Ἐκτὸς τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων, ἐν στενῇ ἐννοίᾳ, παρουσιάζετο εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἕτερον δύσκολον πρόβλημα, τὸ ἀφορῶν εἰς τὴν στάσιν αὐτῆς ἐναντι τῶν διεθνῶν προβλημάτων. Πρὸ καὶ κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1914 ἡ Ἐκκλησία διείπετο ὑπὸ ἀρκετὰ ἰσχυροῦ ἐθνικιστικοῦ πνεύματος. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ πολέμου ἐσκέφθη βαθύτερον ἐπὶ τοῦ κηρύγματος τῆς Εἰρήνης τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἐν τῇ ἡττῇ προσεπάθει σεν ἐν πρώτοις νὰ γνωρίσῃ σοβαρῶς τὴν βουλήν τοῦ Θεοῦ. Αἱ μεταπολεμικαὶ ἐκκλησίαι ἦσαν εἰρηνιστικαὶ ὡς καὶ οἱ λαοί. Δέκα ἔτη ὁμως μετὰ τὸ τέλος τοῦ πολέμου φαίνεται ὅτι οἱ ἄνθρωποι, ἀκόμη καὶ οἱ ἀνήκοντες εἰς τὰς Ἐκκλησίας, ἐλησμόνησαν καὶ πάλιν τὰ ἐκ τοῦ πολέμου διδάγματα. Καὶ ὅτε πλέον δὲν ἐφαίνετο ὅτι τὰ νικῆσαντα κράτη θὰ ἐξεπλήρουν τὴν ὑπόσχεσίν των περὶ ἀφοπλισμοῦ καὶ ἤρχισαν ἐφαρμοζόμενοι οἱ λοιποὶ ὅροι τῶν συνθηκῶν, οἱ ὅποιοι πρὸ πολλοῦ ἦσαν καταργητέοι, ὄχι μόνον τὸν γερμανικὸν λαὸν κατέλαβεν ἀπελπιστικὴ διάθεσις, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐκκλησία ἤρχισε ἀπομακρυνομένη ἀπὸ τὰ ἰδεώδη τῆς συνεννοήσεως τῶν λαῶν, τοῦ ἀφοπλισμοῦ καὶ τῆς δικαιοσύνης, ἀναθέτουσα τὴν ἐλπίδα αὐτῆς εἰς τὰς δυνάμεις ἐκεῖνας, οἱ ὅποια εἶχον ἀποδειχθῆ ὡς ἀποφασιστικώτεραι εἰς τὴν ζωὴν τῶν λαῶν.

Αἱ θεολογικαὶ ἀντιθέσεις, ὡς ἐδείξαμεν ἤδη, ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τῆς θρησκευτικῆς ἐξελίξεως τῆς νεωτέρας γενεᾶς κατὰ τὴν πρώτην δεκαετίαν τοῦ παρόντος αἰῶνος, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τῆς ἀθλίης πολεμικῆς καὶ μεταπολεμικῆς περιόδου, εἶχον μετριασθῆ. Αἱ ὁμάδες τῆς ἀκρας ἀριστερᾶς τῆς ἐκκλησίας εἶχον ἤδη ἀποχωρισθῆ ἀπὸ τῆς ζωῆς αὐτῆς.

Αἱ ὁμάδες τῆς μετριοπαθοῦς ἀριστερᾶς ἐτόνιζον μετ' ἐμφάσεως τὰ σημεῖα ἐμείνα, ἐφ' ὧν πάντες συμφωνοῦν. Ἡ δὲ μετριοπαθὴς δεξιὰ εἶχεν ἤδη τόσα πολλὰ διδασχθῆ ἐκ τῶν μεθόδων τῆς φιλελευθέρως

θεολογίας, ὡς καὶ ἐκ τῶν λογικῶν πορισμάτων αὐτῆς εἶχε δεχθῆ τόσα πολλά, ὥστε κατενόησε τὸ καρποφόρον τῆς πραγματικῶς θετικῆς στάσεως ἐναντι τῶν συμπερασμάτων τούτων. Ἡ νέα μάχη τῆς δεξιᾶς δὲν κατηρθύνετο κατὰ τοῦ θεολογικοῦ φιλελευθερισμοῦ, ἀλλὰ κατὰ τοῦ πολιτικοῦ προτεσταντισμοῦ (Kultur protestantismus), ἦτοι οὐχὶ κατὰ τῆς ἀρνητικῆς στάσεως πρὸς τὰ δόγματα τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀλλὰ κατὰ τῆς στενῆς σχέσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ πρὸς τὸ κοινωνικὸν περιβάλλον. Ἡ «διαλεκτικὴ θεολογία» ἐστράφη κατὰ τοῦ προοδευτικοῦ Χριστιανισμοῦ, ἦτοι κατὰ τῆς θρησκευτικῆς ἐκείνης νοοτροπίας, ἣ ὅποια προσπαθεῖ νὰ προσαρμόσῃ τὴν χριστιανικὴν ἀλήθειαν πρὸς τὰ πολιτιστικὰ καὶ κοινωνικὰ προβλήματα. Ὅσον ὅμως ἀπαραίτητος ἦτο ἡ προφύλαξις ἀπὸ τῆς πρὸς τὰ «ἀγαθὰ» τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ εὐμενῶς διακειμένης μερίδος τοῦ προτεσταντισμοῦ, τόσον ἀκατάλληλος ἦτο ἡ ἐπίθεσις, τὴν ὅποιαν διεξήγαγεν ἡ «διαλεκτικὴ θεολογία» ἐναντίον τοῦ κοινωνικοῦ λεγομένου χριστιανισμοῦ. Διότι τοιοῦτοτρόπως ἡ θεολογία αὕτη ἐπανάδωκεν εἰς πολλοὺς θεολόγους ἤσυχον συνείδησιν διὰ τὴν καὶ κατὰ τὸ παρὸν ὡς καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔλλειψιν σχέσεων τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὸν λαὸν καὶ τὴν ζωὴν αὐτοῦ.

(Κατὰ μετάφρασιν)

ΚΩΝΣΤ. ΔΥΟΒΟΥΝΙΩΤΟΥ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ ΚΑΙ ΕΓΓΡΑΦΑ *)

ΑΠΟΚΕΙΜΕΝΑ ΕΝ Τῷ ΑΡΧΕΙῳ
ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΚΙΜΩΛΟΥ

[6]

Ἄριθ. Πρωτ. 6086

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Οἱ κατὰ τὴν ἀρχιεπισκοπὴν Σύρου καὶ Τήνου διατελοῦντες εὐλαδέστατοι ἱερεῖς, δσιώτατοι ἱερομόναχοι καὶ λοιποὶ ἀπαξάπαντες εὐλογημένοι Χριστιανοί, χάρις εἴη ὑμῖν ἀπασί καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Κυρίου παντοκράτορος.

Ὁ τῆς σωτηρίας ἡμῶν ἀρχηγὸς καὶ φιλόανθρωπος Κύριος, ὁ καὶ τὴν ἡμετέραν φορέσας σάρκα δι' ἄκραν αὐτοῦ φιλανθρωπίαν καὶ πνευματικοῖς χαρίσμασι διακοσμήσας ἡμᾶς διὰ τῶν θείων καὶ ἱερῶν αὐτοῦ Ἀποστόλων κληρὸν ἡμῶν ἐπαφῆκε τὴν ἀρχιερατικὴν ἐπίσκεψιν, ἵνα δὲ πάντες ἀγιαζόμενοι καὶ τῶν ἀμαρτιῶν ἐλευθερούμενοι ἐν μετοχῇ γενώμεθα τῶν θείων μυστηρίων· οὐδεμία γὰρ πόλις εὐσεβοῦσα ἀνευ αὐτῆς θεαρέστως ἐξοικονομεῖσθαι καὶ διευθύνεσθαι δύναται,

*) Συνέχεια ἐκ τοῦ [δπ' ἀριθ. 26 φύλλου τῆς «Ἐκκλησίας» ἐτ. 1936 σ. 206.

ὡς οὐδὲ σῶμα ἀνθρώπινον χειρὶ Θεοῦ πλασθὲν ζῆν καὶ κινεῖσθαι χωρὶς αἰσθήσεων τέλεων ἀναδείκνυσθαι.

Ὅτως οὖν ἀναγκαιοτάτης οὕσης τῆς ἀρχιερωσύνης, ἀπανταχοῦ ἡ Σύνοδος τὴν μέριμναν πασῶν τῶν κατὰ τὸ θεοφρόνητον Ἑλληνικὸν κράτος ἀγίων τοῦ Θεοῦ ἐκκλησιῶν, ἐπινεύσει βασιλικῆ λαχοῦσα, οὐ δίκαιον ἔκρινε διαμένειν ἀπροστάτευτον καὶ τὴν ἀγιωτάτην ἀρχιεπισκοπὴν Σύρου καὶ Τήνου, ἅτε δὴ τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος πρὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος, ἀλλὰ καταβαλοῦσα πᾶσαν φροντίδα καὶ εὐρύσα τὸν δσιώτατον ἀρχιμανδρίτην καὶ καθηγῆτὴν τῆς ἐν τῷ ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ θεολογικῆς Σχολῆς κύριον Ἀλέξανδρον Λυκοῦργον, ἄνδρα ἐμπειροῦσαν ἔχοντα τῷ ἱερῷ σχήματι τὴν διαγωγὴν καὶ τοῖς ἱεροῖς ἐννεάσαντα θεσμίσι, κοινῇ ψήφῳ ἔκρινεν, ἵνα ἐγκρίσῃ βασιλικῆ διορίσει αὐτὸν ἐν αὐτῇ, ὡς πρόσφορον καὶ ἀξιὸν εἰς προστασίαν πνευματικὴν καὶ θεαρέστον διοίκησιν τοῦ ἐν αὐτῇ χριστεπωνύμου ὀρθοδόξου πληρώματος.

Ὅτος λοιπὸν τῇ χάριτι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ψηφισθεὶς καὶ τῇ δυνάμει τοῦ ζωοποιοῦ καὶ τελεταρχικοῦ Πνεύματος κανονικῶς χειροτονηθεὶς ἀρχιεπίσκοπος τῆς ἀγιωτάτης ταύτης ἀρχιεπισκοπῆς Σύρου καὶ Τήνου, ἀναδείκνυται ἤδη γνήσιος, νόμιμος καὶ κανονικὸς ποιμενάρχης καὶ προστατῆς πνευματικὸς αὐτῆς, ἔχων τὴν ἀδειαν τοῦ εὐλογεῖν καὶ ἀγιάζειν ἀρχιερατικῶς πάντας τοὺς ἐν αὐτῇ χριστιανούς καὶ πάντα τὰ ἀρχιερατικὰ ἐπιτελεῖν μετὰ καὶ τῆς τοῦ συνθρόνου ἐγκαθιδρύσεως, κρίνειν τε καὶ ἀνακρίνειν πᾶσαν ἐκκλησιαστικὴν παρεμπύπτουσαν αὐτῷ ὑπόθεσιν ἐντὸς τῆς ἀρμοδιότητός του, καθ' ἣ οἱ ἐκκλησιαστικοὶ κανόνες διακελεύουσι, νοθετεῖν δὲ καὶ καταρτίζειν πᾶσιν ὅμιν τὰ ψυχοφελῆ καὶ σωτήρια διδάγματα. Τούτου χάριν ἀναγγέλλουσα ὑμῖν ἀπασί τούτο ἡ Σύνοδος καὶ γράφουσα, προτρέπει ὑμᾶς πατρικῶς καὶ ἐντέλλεται ἐκκλησιαστικῶς, ὅπως ὑποδεξάμενοι αὐτὸν ὡς κανονικὸν καὶ νόμιμον ὑμῶν ἀρχιερέα πείθησθε καὶ ὑπεικίητε αὐτῷ προθύμως, ἐφ' οἷς ἂν ὑμῖν προτρέπη θεαρέστοις αὐτοῦ παραγγέλμασι καὶ διατάγμασι, μνημονεύητε δὲ καὶ τοῦ κανονικοῦ νόμου ἐν πάσαις ταῖς ἱεραῖς τελεταῖς καὶ ἀκολουθίαις, ὡς νενομίσται, καὶ ἐπὶ πᾶσιν ἀπονέμητε αὐτῷ πᾶσαν τιμὴν καὶ εὐλάβειαν κατὰ τὸ πρέπον καὶ δίκαιον, ὅτι ἡ πρὸς τοὺς πνευματικούς ποιμένας ἀπονεμομένη τιμὴ, πρὸς αὐτὸν ἀναφέρεται τὸν ἀρχιποίμειν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, οὗ ἡ χάρις καὶ τὸ ἀπείρον ἔλεος εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν.

Ἐξεδόθη ἐν Ἀθήναις κατὰ μῆνα Ἰούνιον
αὐξστ' Σωτηρίῳ ἔτει *

Ὁ Ἀθηνῶν καὶ πρόεδρος Θεόφιλος

Ὁ Ἀργολίδος Γεράσιμος

Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως Φιλόθεος

Ὁ Καρυστίας Μακάριος

Ὁ Ναυπακτίας καὶ Ἐδρυτανίας Ἀνθιμος

Βασίλειον τῆς Ἑλλάδος

Ἀριθ. Διεκ. 1391

Ἡ

κατὰ τὴν ἀρχιεπισκοπὴν Σύρου καὶ Τήνου
ἐπισκοπικὴ ἐπιτροπὴΠρὸς ἅπαντας τοὺς ἐπιτρόπους τῆς ἀρχιεπισκοπῆς
Σύρου, Τήνου καὶ Μήλου

Διαπέμπεται ὑμῖν ἐγκλειστος ἡ ἐγκύκλιος τῆς ἱε-
ρᾶς Συνόδου τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος περὶ ἀνα-
γνωρίσεως ὡς πνευματικοῦ ποιμενάρχου ἡμῶν τοῦ
Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ.κ. Μεθοδίου.

Ἡ ἐπισκοπικὴ ἐπιτροπὴ Σύρου, Τήνου καὶ Μήλου

Λάζαρος Φιλιππίτης οἰκονόμος.

Γεωρ. Φέρμπος σακελλάριος.

Ἰωαν. Ζολώτας χαρτοφύλαξ.

Ἡ ἱερὰ Σύνοδος τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Οἱ κατὰ τὴν ἀρχιεπισκοπὴν Σύρου, Τήνου καὶ
Μήλου εὐλαβέστατοι ἱερεῖς, δσιώτατοι ἱερομόναχοι
καὶ λοιποὶ ἀπαξάπαντες εὐλογημένοι χριστιανοί, χά-
ρις εἴη ὑμῖν ἅπασι καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Κυρίου
Παντοκράτορος.

Ὁ τῆς σωτηρίας ἡμῶν ἀρχηγὸς καὶ φιλόανθρωπος
Κύριος, ὃ τὴν ἡμετέραν φορέσας σάρκα δι' ἄκραν
αὐτοῦ φιλοανθρωπίαν, καὶ πνευματικοῖς χαρίσμασι
διακοσμήσας ἡμᾶς διὰ τῶν θείων καὶ ἱερῶν αὐτοῦ
Ἀποστόλων κληρὸν ἡμῖν ἐπαφῆκε τὴν ἀρχιερατικὴν
ἐπίσκεψιν, ἵνα δι' αὐτῆς ἀγιαζόμενοι καὶ τῶν ἀμαρ-
τιῶν ἐλευθερούμενοι ἐν μειοχῇ γενώμεθα τῶν θείων
μυστηρίων· οὐδεμίαν γὰρ πῆλιν εὐσεβοῦσα ἄνευ αὐτῆς
θεαρέστως ἐξοικονομεῖσθαι καὶ διευθύνεσθαι δύναται,
ὡς οὐδὲ σῶμα ἀνθρώπινον χειρὶ πλασθὲν ζῆν καὶ κι-
νεῖσθαι χωρὶς τῶν αἰσθήσεων τέλειον ἀναδείκνυσθαι.
Οὕτως οὖν ἀναγκαιοτάτης οὐσης τῆς ἀρχιερωσύνης,
ἀπανταχοῦ ἡ Σύνοδος τὴν μέριμναν πασῶν τῶν κατὰ
τὸ θεοφρονητὸν ἐλληνικὸν Κράτος ἁγίων τοῦ Θεοῦ
ἐκκλησιῶν, ἐπινεύσει βασιλικῇ λαχοῦσα, οὐ δίκαιον
ἔκρινε διαμένειν ἀπροστάτευτον τὴν ἀγιωτάτην ἀρ-
χιεπισκοπὴν Σύρου, Τήνου καὶ Μήλου, ἅτε δὴ τοῦ
ἐν αὐτῇ μέχρι τοῦδε ἀρχιερατεύσαντος κυρίου Ἀλε-
ξάνδρου ἀπὸ ἐτῶν τελευτήσαντος, ἀλλὰ καταβαλοῦσα
πᾶσαν φροντίδα καὶ εὐροῦσα τὸν δσιώτατον ἀρχιμαν-
δρίτην Μεθόδιον Παπαναστασόπουλον, ἄνδρα ἐμπρέ-
πουσαν ἔχοντα τῷ ἱερῷ σχήματι τὴν διαγωγὴν καὶ
τοῖς ἱεροῖς ἐννεάσαντα θεσμίσις, κοινῇ ψήφῳ ἔκρινεν,
ἵνα ἐγκρίσει βασιλικῇ ἐγκαταστήσῃ αὐτὸν ἐν αὐτῇ,
ὡς πρόσφορον καὶ ἀξιὸν εἰς προστασίαν πνευματικὴν
καὶ θεαρέστον διείκησιν τοῦ ἐν αὐτῇ χριστεπωνύμου
δρθοδόξου πληρώματος.

Οὗτος λοιπὸν τῇ χάριτι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ ψηφισθεὶς καὶ τῇ δυνάμει τοῦ ζωοποιοῦ
καὶ τελεταρχικοῦ Πνεύματος κανονικῶς χειροτονη-
θεὶς ἀρχιεπίσκοπος τῆς ἀγιωτάτης ἀρχιεπισκοπῆς
Σύρου, Τήνου καὶ Μήλου, ἀναδείκνυται ἤδη γνήσιος,
νόμιμος καὶ κανονικὸς ποιμενάρχης καὶ προστατῆς
πνευματικὸς αὐτῆς, ἔχων τὴν ἀξίαν τοῦ εὐλογεῖν καὶ
ἀγιαζεῖν ἀρχιερατικῶς πάντας τοὺς ἐν αὐτῇ χριστια-
νοὺς καὶ πάντα τὰ ἀρχιερατικὰ ἐπιτελεῖν μετὰ καὶ

τῆς τοῦ ἱεροῦ συνθρόνου ἐγκαθιδρούσεως, κρίνειν τε
καὶ ἀνακρίνειν πᾶσαν ἐκκλησιαστικὴν ὑπόθεσιν ἐν-
τὸς τῆς ἀρμοδιότητος αὐτοῦ, καθὰ οἱ ἐκκλησιαστικοὶ
κανόνες διακελεύουσι, νοθετεῖν δὲ καὶ καταρτίζειν
πάντα ὑμῖν τὰ ψυχοφελῆ καὶ σωτήρια διδάγματα.
Τούτου χάριν ἀναγγέλλουσα ἅπασιν ὑμῖν τοῦτο ἡ
Σύνοδος καὶ γράφουσα προτρέπει ὑμῖν μητρικῶς καὶ
ἐντέλλεται ἐκκλησιαστικῶς, ὅπως ὑποδεξάμενοι αὐ-
τὸν ὡς κανονικὸν καὶ νόμιμον ὑμῶν ἀρχιερέα πεύθη-
σθε καὶ ὑπέικητε αὐτῷ προθύμως, ἐφ' οἷς ἂν ὑμῖν
προτρέπη ἐκκλησιαστικοῖς παραγγέλμασι, διδάγμασι
καὶ διατάγμασι, μνημονεύητε δὲ οἱ κληρικοὶ καὶ τοῦ
κανονικοῦ αὐτοῦ ὀνόματος ἐν πάσαις ταῖς ἱεραῖς τε-
λεταῖς καὶ ἀκολουθίαις, ὡς νεύομενται καὶ ἐπὶ πᾶσιν
ἀπονέμηται αὐτῷ πᾶσαν τιμὴν καὶ εὐλάβειαν κατὰ τὸ
πρέπον καὶ δίκαιον, ὅτι ἡ πρὸς τοὺς πνευματικοὺς
ποιμένας ἀπονεμομένη τιμὴ πρὸς αὐτὸν ἀναφέρεται
τὸν Ἀρχιεπίμενον Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, οὗ
ἡ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν.

Ἐξεδῶθη ἐν Ἀθήναις κατὰ μῆνα Μάρτιον αὐτοῦ

Ἁθηνῶν Προκόσιος πρόεδρος, Ὁ Λευκάδος Γρηγόριος,

Ἁθῆνης Γαβριήλ, Ὁ Ἄνδρου καὶ Κέας Μητροφάνης,

Ἁθῆνης Φωκίδος Δαυῖδ.

Ὁ γραμματεὺς

Ἀρχ. Δ. Χριστόπουλος

Ἀρ. Πρωτ. 1837

Διεκ. 1042

Ἐν Ἀθήναις

τὴν 22 Δεκεμβρίου

1851.

Βασίλειον τῆς Ἑλλάδος

Ἡ ἱερὰ Σύνοδος τοῦ Βασιλείου

Πρὸς

τὸν κατὰ τὴν Κίμωλον

ἐπισκοπικὸν ἐπιτροπὸν

Γνωστοποιεῖται πρὸς ὑμᾶς εἰς ἀπάντησιν τῆς ἀπὸ
24 τοῦ παρελθόντος μηνὸς ἀναφορᾶς σας, ὅτι ὁ εἰς
χειροτονίαν πρεσβυτέρου κατὰ τὴν ἐπὶ τῆς νήσου
ταύτης κειμένην ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν τοῦ Εὐαγγελι-
σμοῦ προταθεὶς Μιχαὴλ Παπαῦ Ἀντωνίου Σακελλα-
ρίου ἐγκριθεὶς καὶ χειροτονηθεὶς ὑπὸ τοῦ Σεβασμιω-
τάτου μητροπολίτου Λοκρίδος κ. Ἀγαθαγγέλου ἐπα-
νέρχεται ἤδη εἰς τὰ ἴδια μετὰ τὴν παρατήρησιν ὅτι
τοῦ λοιποῦ ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν θέλετε προτείνει
τινὰ εἰς χειροτονίαν, ὀφείλετε νὰ συᾶπτητε ἐν τοῖς
λοιποῖς περὶ τοῦτου ἐγγράφοις καὶ ἀναφορᾶν τοῦ
προτεινομένου ιδιόχειρον ἐπικυρωμένην παρ' ὑμῶν
κατὰ τὴν τάξιν, καὶ νὰ μὴν ἀποστέλλετε αὐτὸν εἰς
τὴν Σύνοδον πρὶν ἢ λάβητε τὴν παρ' αὐτῆς περὶ αὐ-
τοῦ ἔγκρισιν.

Καὶ ταῦτα κατ' ἔγκρισιν.

Ἁθηνῶν Νεόφυτος πρόεδρος.

Ἁθῆνης Καλαβρύτων Βαρθολομαῖος

Ἁθῆνης Λοκρίδος Ἀγαθάγγελος

Ὁ γραμματεὺς

Ἀρχ. Μ. Ἀποστολίδης

Ἀρ. Πρ. 877

Διεκ. 115

Ἐν Ἀθήναις

τῆ 8 Ὀκτωβρίου

1852

Βασίλειον τῆς Ἑλλάδος

Ἡ

Σύρου καὶ Τήνου

Μητροπολίτης

Πρὸς τὸν αἰδέσιμον ἱερέα

Βασιλείου Σάδων

Σὺς διορίζομεν διὰ τῆς παρουσίας ἡμέτερον ἐπί-

τροπον ἐν τῇ νήσῳ Κιμῶλῳ πρὸς διεξαγωγὴν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων πεποιθότες ὅτι θέλετε δικαιώσει τὴν ἐκλογὴν μας ταύτην διὰ τῆς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐμπειρίας σας, τοῦ ἀόκνου ζήλου σας καὶ τῆς ἐντίμου διαγωγῆς σας.

Προσεχῶς θέλομεν σᾶς ἐφοδιάσει μὲ τὰς ἀνηκούσας ὁδηγίας διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν καθηκόντων μὲ τὰ ὁποῖα σᾶς ἐπιφορτίζομεν.

Ὁ Μητροπολίτης
Σύρου καὶ Τήνου Δανιὴλ

Ἄρ. Πρωτ. 3267 Βασίλειον τῆς Ἑλλάδος
Διεκ. 885 Ἡ ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας
Ἐν Ἀθήναις τῆς Ἑλλάδος
τῆ 28 Ἰουλίου Πρὸς τὴν ἐπισκοπικὴν ἐπιτροπὴν
1856 Σύρου καὶ Τήνου.

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἀπὸ 9 π. μηνὸς ἐγγράφου τῆς ἐπιτροπῆς γνωστοποιεῖται ὅτι ἡ Σύνοδος ἐγκρίνει καὶ ἀπονεμηθῆ τὸ ἀξίωμα τῆς πνευματικῆς πατρότητος εἰς τὸν ἐν Κιμῶλῳ πρεσβύτερον Ἀντώνιον Ν. Σάρδην κατὰ τὴν αἴτησιν καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν αὐτοῦ χριστιανῶν.

Προσκαλεῖται ὅθεν ὅπως πέμψῃ τῷ διαληφθέντι ἱερεὶ Ἀντωνίῳ Ν. Σάρδῃ τὸ ὡσε ἐπισυνήμμενον ἐνταλτήριον γράμμα καὶ ὑποδείξῃ αὐτῷ τὴν σπουδαιότητα τοῦ εἰς αὐτὸν ἀνατεθέντος ἐκκλησιαστικοῦ τοῦτου λειτουργήματος.

Ὁ Ἀθηνῶν Προκόπιος πρόεδρος Ὁ Νάξου Παρθένιος
Ὁ Καρυστίας Μακάριος Ὁ Ναυπακτίας καὶ Ἐδρυτανίας
Ὁ Ἰθάκης Γαβριὴλ Ἀνθίμος

Ὁ Β. Γραμματεὺς
Πανάρετος Κωνσταντινίδης

Πρὸς τὸν ἐν Κιμῶλῳ εἰδικὸν ἐπισκοπικὸν
ἐπιτροπον.

Πληροφορεῖται ἡ ἐπισκοπικὴ ἐπιτροπὴ Σύρου καὶ Τήνου ἐξωδίκως ὅτι οἱ ἐφημέριοι τῆς πόλεως Κιμῶλου ἐγκαταλείπουσι τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα τὸν δημοτικὸν Ναὸν τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου κεκλεισμένον καὶ μεταδίδουσι εἰς τοὺς ἰδιοκτῆτους αὐτῶν ναοὺς καὶ ἐκτελοῦσι τὴν Ἀνάστασιν καὶ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐν αὐτοῖς, ἐναντίον ῥητῆς διαταγῆς τῆς ἱεράς Συνόδου ὑπ' ἀριθ. 1335 καὶ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27 Ἰουνίου 1835. Διὰ τοῦτο προσκαλεῖσθε νὰ διορθώσετε αὐτὸ τὸ ἄτοπον καὶ ὁ ἐφημέριος τῆς ἐδομαδος νὰ ἐκτελῇ εἰς τὸν δημοτικὸν τῶν Εἰσοδίων ναὸν τὴν Ἀνάστασιν καὶ τὴν θείαν λειτουργίαν καὶ ἂν παρακούσῃ καταγγείλατε αὐτόν.

Ἐν Ἐρμούπολει Σύρου
τῆ 2 Ἀπριλίου 1881

Ἐκ τοῦ γραφείου τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Σύρου καὶ Τήνου
Ὁ Οἰκονόμος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς
Δάξωρος Φιλιππότης

(Συνεχίζεται)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἀλληλενίσχυσις.

Περισσότερον πάσης ἄλλης ἐποχῆς, κατὰ τὰς περιόδους τῶν ἐκ τῶν πολέμων ἀναστατώσεων εἶναι

ἀνάγκη οἱ ἀκμαιότεροι κατὰ τὸ φρόνημα νὰ ἐκδηλώνωσιν αὐτὸ πρὸς ἐνίσχυσιν καὶ τῶν ἀσθενεστέρων. Γενικῶς εἰπεῖν, κατ' αὐτὰς καλεῖται πᾶς τις δυνάμενος νὰ προσφέρῃ τι, εἴτε ὑλικὸν εἴτε μὴ, νὰ τὸ πράξῃ. Δὲν ὑπάρχει δὲ μόνον ὑλικῆς συνδρομῆς ἀνάγκη. Περισσότερον ἴσως ἀκόμη παρουσιάζονται ἀνάγκαι ἠθικῆς ἐνισχύσεως. Κατὰ τῶν παντοίων φόβων, τῶν κατὰ τὸ πλεῖστον μηδέποτε πραγματοποιουμένων καὶ ἐν τούτοις ἀποτελούντων τὴν σοβαρωτέραν αἰτίαν τῆς ἀνθρωπίνης δυστυχίας, πρέπει ν' ἀντιτάσσουσι οἱ πιστοὶ τὴν ἐπὶ τὸν οὐρανίον Πατέρα ἐλπίδα καὶ ἐπανάπανσιν. Κατὰ τῶν πραγματικωτέρων θλίψεων, τὸν στενωπότερον σύνδεσμον πρὸς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, τὸν κόσμον τῶν αἰώνιων ἀξιών.

Παραγωγικώτερα ἔργα.

Λεδομένου οὗ ἐῖναι εὐχερεῖς καὶ οὐδέποτε ἐλλείπουσι οἱ θρηνοὶ διὰ πᾶσαν ἐν τῇ ζωῇ ἀντιξοότητα, χρήσιμος καὶ ἐξυγιαντικὴ τῆς πνευματικῆς ἀιμοσφαίρας εἶναι ἡ παρατήρησις καὶ τῶν ἀγαθῶν πλεονθῶν, ἃς παρουσιάζουσι ἐνίοτε αἱ ἀντιξοότητες αὐταί. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης πρέπει μετ' εὐχαριστήσεως νὰ διαπιστωθῇ ἡ πρὸς τὰ παραγωγικώτερα ἐπαγγέλματα σημερινῆ τάσις. Ὁ ἀνθρώπινος μόχθος τείνει ν' ἀποσυρθῇ ἀπὸ τὴν πληθὺν τῶν ἔργων, εἰς ἃ εἶχεν ἐκτραπῆ πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν ὀρέξεων ματαιοσκόλων ἀτόμων καὶ κατευθύνεται πρὸς ἔργα δημοουργικώτερα, ἀφορῶντα τὴν ἱκανοποίησιν τῶν βασικωτέρων ἀνθρωπίνων ἀναγκῶν. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι πολλὴ ἠθικὴ ὑγεία ὑπάρχει ἐν τῇ κατευθύνσει ταύτῃ, παρεχούση σεμνωτέραν καὶ συμπαθεστέραν εἰκόνα τοῦ Κόσμου. Καὶ ναὶ μὲν προσουρινὴ θὰ εἶναι ἡ ὠφέλεια ἐφ' ὅσον ἐξ ἀνάγκης προέρχεται ἡ πρὸς τὸ πρότερον συμμόρφωσις, πλὴν, ἐκτὸς τοῦ ὅτι καὶ τὸ προσωρινὸν τοῦτο κέρδος ἔχει ἀξίαν, ἰδίᾳ παιδαγωγικὴν, εὐρισκόμεθα ἐν ἐποχῇ καθ' ἣν ἐξ ὄλων τῶν σημείων ὁ ἀποστάτης ἀνθρώπος βάλλεται, ἵνα συνεισθῇ καὶ εἰσελθῇ εἰς τὴν μόνην ἀπομένουσαν, στενὴν καὶ τεθλιμμένην, πλὴν πρὸς τὴν Ζωὴν ἀπάγουσαν, πύλην.

Ἐν Κοπεγχάγῃ συνεκροτήθη μεγάλη Χριστιανικὴ συνάθροισις εἰς ἣν μετέσχον 12.000 πρόσωπα. Ὑπῆρξεν αὕτη ἡ πολυπληθεστέρο δημοσία συνάθροισις ἀπὸ τῆς καταλήψεως τῆς Χώρας, οὐδέποτε ἕ' ἄλλοτε ἐν τῇ παρελθόντι ἐξεδηλώθη ἐν Δανίᾳ τὸ χριστιανικὸν πνεῦμα μετὰ τοσαύτης δυναμῆς ἐν δημοσίᾳ συνάξει τοσαύτης σπουδαιότητος. Ἐν ἐκφωνηθέντι λόγῳ, ὁ γραμματεὺς τῶν Χριστιανικῶν Ἐνώσεων τῶν Νέων Φάλλ Χάνσεν, εἰς ἐκ τῶν γνωστοτέρων δανῶν ἀγορητῶν ἰδιαιτέρως δημοφιλῆς μεταξὺ τῶν ἐργατικῶν τάξεων, εἶπε μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς: «Τὸ κίνημα τῆς ἠθικῆς ἀνανεώσεως τὸ διαδιδόμενον ὁσημέραι ἐν ὅλῃ τῇ χώρᾳ ἡμῶν, ἐπιβάλλει τὴν ἀπόρριψιν παντὸς ὅ,τι συντέλεσεν εἰς τὴν πτώσιν τοῦ θανικοῦ λαοῦ. Ὑπῆρχον ἀναμφιβόλως ἐν Δανίᾳ, πρὸ τῆς κατοχῆς, ἱκανὰ στοιχεῖα δι' ἃ θὰ εἰδικαιούμεθα μετὰ λόγου νὰ ὑπερηφανευώμεθα, δίκαιον ὅμως εἶναι, ἐξ ἐτέρου, νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ὑπῆρχον καὶ ἐπίσης ἱκανὰ ἄλλα, δι' ἃ εἶδει νὰ ἐντρεπώμεθα καὶ ἀπὸ τῶν ὁποίων ὀφειλόμεν ν' ἀπελευθερωθῶμεν μέσῳ πλήρους ἀνανεώσεως. Γίνεται, οὐκ σπανίως λόγος περὶ τίνος ὑποκρισίας ἐν τῇ θρησκευτικῇ σκέψει, περὶ ἀσυναιτίας ἐκδηλουμένης μεταξὺ λόγων καὶ πράξεων. Ὑπάρχει ὅμως πρὸς τοῦτοις καὶ ἠθικὴ τις καὶ κοινωνικὴ ὑποκρισία. Ὑπάρχουσι

ἄτομα ἀπαιτοῦντα νέον ἔθνικόν προσανατολισμόν καὶ τροποποιήσιν τῶν κοινωνικῶν συνθηκῶν, ἐνφ' συγχρόνως οὐδὲν ἄλλω θὰ ἐθέλοντο, τὸ ἐφ' ἑαυτοῖς, νὰ μεταβάλλωσι τὸν τρόπον ζωῆς αὐτῶν. Τὰ ἄτομα ταῦτα δὲν θὰ εὐρωσι θέσιν ἐν τῇ νέᾳ Δανίᾳ. Καὶ ἂν δὲν καταστῶμεν λαὸς ἑτοιμος νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ θεῖον θέλημα, θὰ περιπλανηθῶμεν ἐν ἑσφ' ἧτις θέλει ἀγάγη ἡμᾶς εἰς ἔτι χεῖρονα.»

Κατήφεια παθῶν καὶ λογισμῶν ἢ ζάλη μακρὰν ἐξοριζέσθω καὶ οὕτως ἐξανθήσει τὸ ἔαρ τὸ τῆς πίστεως.

(Εἰς τὸν ὄρθρον τῆς Πέμπτης τῆς Β' ἑβδομάδος)

Σὲ δοξάζομεν, Κύριε, τὸν ἑκουσίως δι' ἡμᾶς Στανσον ὑπομεινάντα, καὶ σὲ προσκυνοῦμεν παντοδύναμε Σωτήρ μὴ ἀπορρίψῃς ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ προσώπου σου, ἀλλ' ἐπάκουσον καὶ σῶσον ἡμᾶς διὰ τῆς Ἀναστάσεώς σου, φιλάνθρωπε.

(Ἐκ τῆς Ἀναστασίμου Ἀκολουθίας)

Νέμοις, ὦ λυτρωτά, εἰρήνην τῷ λαῷ σου, ἐξαναστάς τοῦ τάφου καὶ κόσμον συνεγείρας ἐξ ᾧδου παντοδύναμε.

(Εἰς τὸν ὄρθρον τῆς Τρίτης τῆς Β' ἑβδομάδος)

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Τῇ Κυριακῇ τῆς Σμαραγδιτιδος ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐτέλεσε τὴν θεῖαν Λειτουργίαν ἐν τῷ εορτάζοντι Ἱ. Ναῷ τῆς Ἁγ. Φωτεινῆς Ν. Σμύρνης· τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῆς μνήμης τῶν Ἁγ. Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης ἐτέλεσε τὴν θεῖαν Λειτουργίαν καὶ ἐκήρυξε τὸν θεῖον λόγον ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Ἁγίου Κωνσταντίνου, Ὁμονοίας.

— Ἐπεσκέφθη τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον καὶ ἠτήσατο τὰς εὐλογίας καὶ τὴν συνεργασίαν τῆς Ἐκκλησίας ὁ νέος Δήμαρχος Ἀθηναίων κ. Κ. Μέθυμγκας, Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου.

— Ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος προήδρευσε ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ συνεδριῶν τῶν Διοικ. Συμβουλίων τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, τοῦ Γεν. Φιλοπτώχου Ταμείου, τοῦ Ταμείου Ἀνταλλαξίμων, τῆς Κοσμητείας τοῦ Ἐκκλῆσι. Ὁρφανοτροφείου Βουλιαγμένης, τῆς Ἐπιτροπῆς Προνοίας τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Καθεδρικοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀθηνῶν.

ΠΡΟΤΕΣΤΑΝΤΙΣΜΟΣ

Αἱ ἐν Ἰαπωνίᾳ Προτεσταντικαὶ Ἐκκλησίαι μετέχουσιν μεγάλης ἐνωτικῆς κινήσεως. Ὁ Ἐπίσκοπος Ἄμπε, τῶν Μεθοδιστῶν, θέλει ἀναδειχθῆ πιθανός, ἀρχιεὶς τῆς νέας Ἐκκλησίας, θ' ἀπαιτηθῶσι δὲ ἐν ἡ δύο εἴη διὰ τὴν ἐν ταῖς λεπτομερείαις κατὰ τὸν ὄργανισμὸν αὐτῆς. Εἰς τοὺς εὐρισκομένους ἤδη ἐν Ἰαπωνίᾳ ἱεραποστόλους ἐπετρέπη νὰ παραμείνωσιν, ἀλλ' ὁ ἐπίσκοπος Ἄμπε ἐδήλωσεν ὅτι οἱ περισσότεροι τούτων θὰ ἔχωσιν ἐνοήσῃ ὅτι τὸ ἔργον αὐτῶν ἐπερατώθη ὥστε ἐλαχίστη ὑπάρχει πιθανότης ἀφίξεως νέων. Κατηργήθη ἡ ἐπιτροπὴ, ἐξ ὀγδοήκοντα πέντε ἰαπῶνων ἀντιπροσώπων τῶν διαφόρων Προτεσταντικῶν Ἐκκλησιῶν, ἵνα ἐκλέξῃ τὸ ὄνομα, καταρτίσῃ τὴν ἐμολογίαν πίστεως καὶ ὀρίσῃ τὸν ἀρχηγὸν τῆς νέας Ἐκκλησίας. Ἀπαντες οἱ ξένοι, οἱ κατέχοντες δικαιοδικὰς θέσεις εἰς ὀργανώσεις ἱεραποστολικὰς, μαρρωφικὰς ἢ δημοσίας ὑγιεινῆς, ἀντικατεστάθησαν ὑπὸ ἰαπῶνων. Τὸ αὐτὸ θέλει γίνῃ καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὰς ὀργανώσεις τῆς δικαίως

Ἐκκλησίας. Αὐστηρὰ μέτρα ἐλήφθησαν ὡσαύτως καὶ περὶ τῶν σχολείων προκειμένου.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Κ. Θ. Δημαρᾶ, Ἡ γλωσσικὴ θεωρία τοῦ Δ. Καταρτζῆ Ἀνέκδοτα κείμενά του, Ἐν Ἀθήναις 1940.
Ἀμβρουσίου Κ. Βεσελίνοβιτς, Βαρσανούφιος ὁ Μέγας, Ἰωάννης ὁ Προφήτης καὶ Δωρόθεος ὁ Ἀββάς, (βίος, συγγράμματα, διδασκαλία), ἐναίσιμος ἐπὶ διδασκαλίᾳ διὰ τριθῆ ὑποβληθεῖσα εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ἐν Ἀθῆναις 1941.

ΚΛΗΤΗΡΙΑ ΕΠΙΚΡΙΜΑΤΑ

Ὁ παρὰ τῷ Ἐπισκοπικῷ Δικαστηρίῳ [2]

τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Μυτιλήνης Ἀνακριτῆς.

Πρὸς τὸν αἵδεσμ. Ἀπόστολον Βλαχάκη τῶς ἐφημέριον τοῦ ἐν Μυτιλήνῃ Ἱ. ναοῦ τῶν Ἁγ. Θεοδώρων, ἀγνώστου διαμονῆς.

Καλεῖσαι, ὅπως ἐφανισθῆς ἐνώπιον ἡμῶν, ἐνεργοῦντος ὡς ἀνακριτοῦ, ἐν Μυτιλήνῃ καὶ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως τὴν 28ην Μαΐου 1941, ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 10ην π.μ., ἵνα ἀπολογηθῆς ἐπὶ τῶν ὑφισταμένων κατὰ σοῦ κατηγοριῶν 1) ἐπὶ καταφρονήσει τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου, 2) ἐπὶ ἀπιστίᾳ καὶ 3) ἐπὶ ἐξαπατήσει τῶν Δημοσίων Ἀρχῶν.

Προσπεδηλοῦμεν δὲ σοι, ὅτι ἐάν δὲν ἐφανισθῆς θέλει κλεισθῆ ὁ σχετικὸς φάκελλος καὶ ὑποβληθῆ ὅπου δεῖ διὰ τὰ περαιτέρω. Ἐν Μυτιλήνῃ, τῇ 4ῃ Ἀπριλίου 1941.

Ὁ Ἀνακριτῆς † Ἀλέξανδρος Ρακατζῆς

Ὁ παρὰ τῷ Ἐπισκοπικῷ Δικαστηρίῳ [2]

τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Μυτιλήνης Ἀνακριτῆς.

Πρὸς τὸν αἵδεσμ. Ἀπόστολον Βλαχάκη τῶς ἐφημέριον τοῦ ἐν Μυτιλήνῃ Ἱ. ναοῦ τῶν Ἁγ. Θεοδώρων, ἀγνώστου διαμονῆς.

Καλεῖσαι, ὅπως ἐφανισθῆς ἐνώπιον ἡμῶν, ἐνεργοῦντος ὡς ἀνακριτοῦ, ἐν Μυτιλήνῃ καὶ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως τὴν 29ην Μαΐου, ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 10ην π.μ., ἵνα ἀπολογηθῆς ἐπὶ τῆς ὑφισταμένης κατὰ σοῦ κατηγορίας ἐπὶ ἐξαπατήσει τῆς Προσταμένης σου Ἀρχῆς.

Προσπεδηλοῦμεν δὲ σοι, ὅτι ἐάν δὲν ἐφανισθῆς θέλει κλεισθῆ ὁ σχετικὸς φάκελλος καὶ ὑποβληθῆ ὅπου δεῖ διὰ τὰ περαιτέρω. Ἐν Μυτιλήνῃ, τῇ 4ῃ Ἀπριλίου 1941.

Ὁ Ἀνακριτῆς † Ἀλέξανδρος Ρακατζῆς

Ὁ παρὰ τῷ Ἐπισκοπικῷ Δικαστηρίῳ [2]

τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Μυτιλήνης Ἀνακριτῆς.

Πρὸς τὸν αἵδεσμ. Ἀπόστολον Βλαχάκη τῶς ἐφημέριον τοῦ ἐν Μυτιλήνῃ Ἱ. ναοῦ τῶν Ἁγ. Θεοδώρων, ἀγνώστου διαμονῆς.

Καλεῖσαι, ὅπως ἐφανισθῆς ἐνώπιον ἡμῶν, ἐνεργοῦντος ὡς ἀνακριτοῦ, ἐν Μυτιλήνῃ καὶ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως τὴν 30ην Μαΐου 1941, ἡμέραν Παρασκευὴν καὶ ὥραν 10ην π.μ., ἵνα ἀπολογηθῆς ἐπὶ τῶν ὑφισταμένων κατὰ σοῦ κατηγοριῶν 1) ἐπὶ παρορμήσει χριστιανῶν πρὸς ψευδορκίαν, 2) δυσφημῆσει τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς δικαιοσύνης καὶ 3) ἀπειθείᾳ πρὸς τὰς διαταγὰς τῆς προϊσταμένης σου Ἀρχῆς.

Προσπεδηλοῦμεν δὲ σοι, ὅτι ἐάν δὲν ἐφανισθῆς θέλει κλεισθῆ ὁ σχετικὸς φάκελλος καὶ ὑποβληθῆ ὅπου δεῖ διὰ τὰ περαιτέρω. Ἐν Μυτιλήνῃ, τῇ 4 Ἀπριλίου 1941.

Ὁ Ἀνακριτῆς † Ἀλέξανδρος Ρακατζῆς

Ἐμβάσματα καὶ συνδρομαὶ ὑπὲρ τοῦ Δεστίου ἀπευθύνονται διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς πρὸς τὸν Διαχειριστὴν κ. Νικήταν Σταθοπούλου, ὅπουθεν αὐτῆς σημειουμένου τοῦ σκοποῦ δι' ἃν ἀποστέλλεται.

ΥΠΕΡΒΑΝΟΣ : Π. Σ. ΜΑΝΩΛΑΡΗΣ

Τέτονος «Φοίνικος», Ἀθωνάτου 4.—Τηλ. 54-228